

Romuald Schild, Halina Królik, Jacek Tomaszewski

Nowy Młyn, gm. Mirzec, woj. kieleckie. Kompleks górnictwo-osadniczy Rydno

Informator Archeologiczny : badania 15, 18-19

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ok. 3 x 3 m, kształt w przybliżeniu prostokątny. Od strony południowej znaleziono kilkanaście kamieni, które być może pełniły jakąś funkcję przy konstrukcji szałasów.

W wykopie wytyczonym w zachodniej części stanowiska odkryto dalszy ciąg rowka, zaobserwowanego w pierwszym sezonie badawczym. Miał on postać wyraźnej smugi o szerokości ok. 30 cm, bardziej intensywnie zabarwionego piasku niż otaczająca go warstwa. Biegł wyraźnym łukiem z północnego wschodu na południowy zachód i jak się wydaje można go interpretować jako pozostałość po płytce wkopanej w ziemię konstrukcji otaczającej od północnego zachodu obie budowle szałasowate w celu osłony od wiatru.

Wreszcie w północno-zachodniej części stanowiska natrafiono na dość duże, wyraźne zaciemnienia o średnicy ok. 3 m, wchodzące częściowo w zachodni profil stanowiska. W części wschodniej znajdowało się nieduże, wyraźne skupienie węgla drzewnych. Charakter jamy pozostaje niewyjaśniony do chwili całkowitego jej odsłonięcia. W tej części stanowiska, zarówno w zaciemnieniu, jak i poza nim odkryto znaczną ilość zabytków krzemiennych, swym charakterem zbliżonych bardzo do zabytków odkrytych w latach ubiegłych i związanych z kulturą komornicką.

NOWY MŁYN, gm. Mirzec
woj. kieleckie
Kompleks górniczo-osadniczy
RYDNO

Instytut Historii Kultury
Materialnej PAN w Warszawie
Zakład Epoki Kamienia

Badania prowadził prof. dr Romuald Schild /autor sprawozdania/ przy współudziale mgr mgr Haliny Królik i Jacka Tomaszewskiego. Finansował IHKM PAN. Szósty sezon badań. Osadnictwo ludności eksploatującej hematyt.

W roku bieżącym nadal kontynuowano eksplorację kompleksu Rydno w skład którego wchodzi kopalnia hematytu oraz stanowiska użytkowników z późnego paleolitu oraz mezolitu. Prace były znacznie ograniczone co wynikało głównie z wzięcia pod uprawę nieużytków, na których znajdowało się jedno z niedokończonych stanowisk badanych w roku ubiegłym.

Prace sprowadzały się do zakończenia badań pracowni przetwórczych krzemieniarskich cyklu mazowszańskie /późny paleolit/ rozpoczętych w sezonie 1980. Celem badań było odsłonięcie znacznej powierzchni pracowni celem ustalenia ich struktury przestrzennej oraz technologicznej. W sumie odkryto na stanowisku Rydno I/80 i I/81 68 m² oraz przebadano wiercentami 259 m². Poza skupieniami pracownianymi odkryto wielkie ognisko zagłębione w ziemi do głębokości ca 1 m wypełnione prze-

palonymi blokami płaskowca pstrego. Ich ciężar wynosi ok. 1.000 kg. Ponadto wydobyto 38 zabytków wydzielonych oraz kilka tysięcy zabytków zwykłych w większości związanych z cyklem mazowszańskim.

Materiały są przechowywane w ZEK IHKM PAN.

PŁONKA-STRUMIANKA, gm. Łapy
woj. białostockie
Stanowisko 2

Państwowe Muzeum
Archeologiczne w Warszawie

Badania prowadziła mgr Ewa Gieysztor-Szymczak, Finansowa KZA w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Schyłkowopaleolityczna pracownia przetwórcza krzemienia.

Badania nawiązywały do ubiegłorocznych prac na stanowisku 1, w Płonce-Kozłach, które wraz z omawianym stanowiskiem 2 w Płonce-Strumiance stanowią pozostałość po dużej pracowni przetwórczej krzemienia przedzielonej granicą administracyjną obu wsi.

Wykopy tegoroczne założono w przypuszczalnym centrum pracowni, tzn. ok. 100 i 150 m na południowy-wschód od wykopu I w Płonce-Kozłach. Penetracja powierzchniowa dostarczyła 32 rdzeni, w tym 21 rdzeni dwupiętowych wiórowych i wiórowo-odłupkowych i w miejscu najliczniejszego ich występowania otwarto 2 wykopy i 1 sondaż.

Z wykopu I, o powierzchni 110 m², uzyskano 6.959 wyrobów krzemiennych. W planie zabytki tworzyły skupisko w części południowo-wschodniej wykopu /100-300 szt./m²/, w pozostałej jego części znajdowano średnio od 40 do 80 szt./m². Zabytki znajdowane były w próchnicy, sporadycznie zaś w podległej glinie.

Materiał krzemienno-charakteryzuje się dużym udziałem rdzeni i ich fragmentów /60 szt./ z różnych faz ich eksploatacji. W grupie narzędzi wystąpiły: tłuczek, 3 drapacze, 3 jednozadziorce, 3 rylce węglowe, 2 rylce klinowe /w tym 1 nakopalniany/, półtylczak, wiórowiec oraz liczne wióry i odłupki retuszowane, z których część posiada najpewniej współczesny retusz powstały przy intensywnej orce.

Z wykopu II, o powierzchni 8 m², wydobyto 3.078 krzemieni, znajdując przeciętnie 330 szt./m². W planie materiał układał się w miarę równomiernie, pominiawszy część południowo-wschodnią wykopu, gdzie tworzył małe skupienie /774 szt./m²/, Zabytki znajdowane były przede wszystkim w próchnicy, zaś niewielki procent w glinie. W inwentarzu wydzielono 32 rdzenie, w tym 21 dwupiętowych, zgrzebło, rylce kombinowany klinowy i węglowy oraz wióry i odłupki retuszowane. Wszystkie zabytki wykonane są z miejscowego surowca /patrz Informator